

៥ រឿង ពាក្យសុភាសិតតម្លៃ ៣០ តម្លៃ

កាលពីព្រេងនាយមានជនពីរនាក់ប្តីប្រពន្ធ បុរសជាប្តីបានឃើញ គេរៀនរបៀប
ពូកែ ចង់រៀនណាស់យកប្រាក់៣០ តម្លៃលាប្រពន្ធដើរទៅរករៀន ដើរពីស្រុកមួយដល់
ខែត្រមួយ ឮគេថាគ្រងណាមានអ្នកចេះរបៀនអាគមគាថាពូកែ ក៏ទៅរកគ្រងនោះ ដល់
ទៅជួបគ្រូណាពូកែគេសូត្រឲ្យស្តាប់ គេធ្វើឲ្យមើលដូចម្តេចៗ ក៏ចេះតែមិនចូលចិត្តលុះ
ដើរឆ្ងាយទៅ ក៏បានជួបនឹងតាចាស់ម្នាក់ ។ តាចាស់សួរថា “អ្នកឯងទៅណាដើរមកតែ
ម្នាក់ឯងស្ទុះស្ទែងរកអ្វី ? ” ។ បុរសនោះឆ្លើយថា “ឱ! តាអើយ! ខ្ញុំមកនេះដ្បិតឮគេថា
នៅទីនេះមានគ្រូចេះរបៀនពូកែ បានជាខ្ញុំខំសង្វាតមក ក្រែងតាចេះដឹង ប្រដៅទៅ
ផង” ។ តាចាស់ឆ្លើយថា “តាមានរបៀនបីបទតំលៃ៣០ តម្លៃ បើអ្នកឯងកាន់ជាប់ អ្នក
ឯងមិនច្បុកទេកង់បានដូចចិត្ត បើមានកិច្ចដំណើរអ្វីឲ្យសូត្ររបៀនតានេះចុះពូកែណាស់
” ។ បុរសនោះថា “តាសូត្រឲ្យខ្ញុំស្តាប់មើល! បើចូលចិត្តខ្ញុំយក” ។ តានោះសូត្រឲ្យ
ស្តាប់ថា “រពិសដៃផ្ទៃផ្អែត ដេកយប់កុំនិយាយនិងស្រី ឃ្លានកុំអាលស៊ី” ។ បុរសនោះ
ស្តាប់បានចូលចិត្តក៏ប្រគល់ប្រាក់៣០ តម្លៃឲ្យតានោះ ហើយទន្ទេញរបៀនទាំងបីបទ
នោះចាំស្ទាត់រត់មាត់ ។ ឯតាចាស់ប្រាប់ថា “បើទៅកាន់របៀនទាំងបីម៉ាត់នេះបាន តាឲ្យ
ទទេ មិនយកតម្លៃទេ” ហើយតាចាស់ប្រគល់ប្រាក់ឲ្យបុរសនោះវិញ ។ បុរសនោះលា
តាចាស់នោះវិលមកស្រុកវិញ ។ មាត់បុរសនោះចេះតែទន្ទេញរបៀនបីបទនោះចប់
តាមផ្លូវមកពុំមានភ្លេច ។ លុះដើរឆ្ងាយបន្តិចមកជួបនឹងសំពៅឈ្មួញមួយ បុរសនោះក៏
សុំដោយសារសំពៅគេមកស្រុក ដង្ហោសំពៅក៏ឲ្យដោយសារ បុរសនោះតាំងពីចុះមក
នៅក្នុងសំពៅថ្ងៃណា ក៏ចេះតែទន្ទេញរបៀនបីបទនោះ ហើយចេះតែជួយលាងជួយថែ
ទាំ ជួយជួសជុលសំពៅដូចជាបសស្ត្រ ។ នាយសំពៅនឹកក្នុងចិត្តថា “អ្នកនេះតាំងតែ
ពីចុះមក ដោយសារសំពៅអញកាលណា គាត់ចេះថែធ្វើការដូចជាបសស្ត្រ” នឹកហើ
យក៏ស្រឡាញ់បុរសនោះ ឲ្យរៀបបាយទឹកឲ្យស៊ីតែរាល់ថ្ងៃរៀងមក ។ ឯបុរសនោះពុំ

ខ្ជិលសោះ ចេះតែខំធ្វើការក្នុងសំពៅដូចជាកូនឈ្នួលឯទៀតៗ ។ នាយសំពៅនឹកតែក្នុង
ចិត្តថា “បើកាលណាបានដល់ស្រុកអញនឹងចែករបស់ទ្រព្យឲ្យទៅនោះរកស៊ីតទៅ” ។
លុះបើកសំពៅមកដល់កណ្តាលស្រុកមួយ បានឃើញវិហារមួយគេរៀប អណ្តាប់
ពោរពាសសុទ្ធតែចំណីស្រាបាយទុកឲ្យយក្សវាស៊ី ។

ឯអ្នកសំពៅកាលដល់វិហារនោះ ក៏ចតសំពៅឡើងលេង ឃើញចំណីទាំងនោះ
ពុំមានមនុស្សក៏នាំគ្នាស៊ីជីកស្រាស្រវឹង ដេកនៅក្នុងវិហារនោះទាំងអស់គ្នា ខានតែ
បុរសម្នាក់នោះមាត់គាត់ចេះតែទន្ទេញថា “រពិសដៃផ្ទៃផ្អែត ដេកយប់កុំនិយាយនិងស្រី
ឃ្លានកុំអាលស៊ី” ដោយគិតថា “ចំណីទាំងអស់នេះមានហេតុអ្វីមួយហើយបានជាគេ
រៀបទុកនៅទីនេះ ឥឡូវអ្នកទាំងអស់នេះស៊ីតែមានភ័យពុំខាន” គិតដូច្នោះហើយពុំ
ហ៊ានស៊ីឡើយទៅពួនលើផ្ទៃវិហារដោយស្ងៀមស្ងាត់លបមើល ។

លុះដល់ថ្ងៃត្រង់ យក្សមកដល់ហើយវាខឹងណាស់ថា “នរណាក៏ហ៊ានមកស៊ី
ចំណីអស់នេះ គេរៀបទុកឲ្យតែអញស៊ីទេ ឥឡូវវាស៊ីអស់ហើយវាដេកនៅទីនោះ” ។
យក្សថាហើយក៏បោះដំបងទៅវាយមនុស្សដែលដេកនោះស្លាប់ទាំងអស់ទៅ ។ ឯដំបង
ក៏វិលមកខាង យក្សវិញ ហើយយក្សក៏កាច់កមនុស្សទាំងអស់នោះស៊ីទៅរួចក្រឡេក
មើលក្រឡេមក្រឡើម ។ បុរសឃើញយក្សភ័យណាស់ មាត់ចេះតែទន្ទេញរបៀនបីបទ
ហើយគិតថា “បើអញស្រែកក្រែងយក្សវាឮ វាឃើញអញហើយវានឹងស៊ីអញទៀត” ។
គិតហើយក៏លោតពីលើផ្ទៃ រុករានស្រែកឡើង ។ យក្សភ័យណាស់ក៏រត់ចោលដំបងទៅ
បាត់ទៅ ។ បុរសនោះបានដំបងវាយឯងហើយក៏ដើរត្រឡប់មកស្រុក ចោលសំពៅនៅ
កំពង់វិហារនោះឯង ។

លុះដើរមកដល់ផ្ទះក្នុងវេលាយប់ បុរសនោះយកដំបងទៅលាក់ក្រោមដំណើរ
យកថ្មសង្កត់លើហើយឡើងទៅដេកលើផ្ទះ ។ ប្រពន្ធសួរប្រាប់ប្រពន្ធថា “ចាំព្រឹកសឹម
និយាយប្រាប់” ។

ក្រោយពេលប្តីទៅ ប្រពន្ធនៅផ្ទះវាមានសហាយ វេលាយប់ដែលប្តីមកដល់ផ្ទះ សហាយនោះវាមកស្តាប់នៅក្រោមផ្ទះ វាចង់ដឹងរឿងរ៉ាវឲ្យមេស្រីសហាយវាសួរថា “ដំណើរដូចម្តេចក៏ចាំព្រឹកបាននិយាយ ?” ។ ប្រពន្ធចេះតែអោបអង្អែលៗទ្រាំពុំបានប្តី ក៏និយាយប្រាប់ថា “អញនិយាយនឹងឯងនេះខុសគ្រូហើយដ្បិតគ្រូផ្តាំថា : ដេកយប់កុំ និយាយនឹងស្រី ឥឡូវនេះអញនិយាយខុសបណ្តាំគ្រូហើយ” ។ ប្រពន្ធសួរថា “អ្នកទៅ បានរបស់អ្វីមកខ្លះ ?” ។ ប្តីថា “បានតែរបៀនបីបទហើយត្រឡប់មកវិញ ដល់ពាក់ កណ្តាលផ្លូវបានដំបងវាយឯង” ។ ប្រពន្ធសួរថា “ដំបងនោះទុកនៅឯណាឥឡូវនេះ ? ខ្ញុំចង់ឃើញ” ។ ប្តីថា “អញទុកក្រោមជណ្តើរយកថ្មគ្រប” ថាហើយក៏ដេកលក់ទៅ ។

សហាយលបស្តាប់ឮហើយក៏ទៅក្រោមជណ្តើរវើសយកដំបងនោះទៅបាត់ទៅ ។ លុះព្រឹកព្រហាមស្រាងៗឡើង បុរសនោះរកពុំដេកចុះទៅរកដំបងពុំឃើញ ក៏ ប្រាប់ប្រពន្ធថា “អញប្រាប់ឯងមិនជឿអញថា ខុសគ្រូហើយ ឯងចេះតែលួងអញ ទាល់ តែអញប្រាប់ឥឡូវនេះ មនុស្សវាឮវាលួចយកដំបងបាត់ទៅហើយ” ។ ប្រពន្ធគួរហើយ ដឹងថាសហាយលួច ក៏មិនស្តីដណ្តាំបាយឲ្យប្តីស៊ីរួចហើយបុរស នោះក៏យកខ្សែចងដុំថ្ម ដែលគ្របលើដំបងនោះ នាំទៅប្តឹងមេស្រីក្នុងជុំជុំ ជម្រះរកចោរឲ្យ មេស្រីក៏បើជុំជុំ ជម្រះដូចម្តេចពីព្រោះថ្មពុំចេះស្តី គេជេរថា “អាក្រើល! តាំងពីដូនតាមកនរណាដែល ឃើញដំបងវាយឯង” គេតម្រាមហើយគេដេញចេញទៅ ។ បុរសនោះចេះតែអូសថ្ម ទៅប្តឹងតាំងតែពីមេស្រីក៏ដល់ទៅលោកយមរាជ អ្នករាជការគ្រប់ក្រសួងគេចេះតែដេញ ចេញ គេថាមនុស្សឆ្កួត គេមិនឲ្យចូល ។ បុរសនោះអូសថ្មទៅថ្វាយស្តេចៗ ទ្រង់សួរ សព្វគ្រប់ហើយទ្រង់ប្រាប់ អស់នាហ្មឺនថា “មែនបានគេថា មានប្រឡាយបានទឹកហូរ មានសម្រាមបានឆ្កែវាជុះ អស់នាហ្មឺនកុំថាវាឆ្កួតសេចក្តីនេះមែនហើយបានជាវាហ៊ាន ថា” ស្តេចមានព្រះបន្ទូលប្រាប់បុរសថា “ណ្ហើយវិលទៅផ្ទះចុះកាលណាអញឲ្យគេទៅ ហៅចាំមក” ។ បុរសនោះទូលថា “ព្រះករុណាថ្ងៃវិសេស” ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំលា ទៅផ្ទះវិញ ។

ក្រោយពេលបុរសនោះទៅ ស្តេចទ្រង់ព្រះរាជបញ្ជាឲ្យប្រាប់ បណ្តាប្រជារាស្ត្រថា “ដ្បិតស្តេចឲ្យអស់ព្រះស្នំចេញរាំបីថ្ងៃបីយប់ឲ្យ បណ្តាប្រជារាស្ត្រមើលតាមចិត្ត ពុំមានឃាត់ ឃាំងឡើយ” ហើយទ្រង់ឲ្យរៀបលេងល្ខោន ។ កាលនោះអស់រាស្ត្រសឹងតែចូលទៅ មើលគ្រប់គ្នា ។ ស្តេចទ្រង់យាងចូលទៅក្នុងព្រះរាជដំណាក់ជ្រើសរើសប្រេង ក្រអូប យ៉ាងចម្លែកមួយដបដែលសំរាប់តែស្តេច អស់រាស្ត្រនាហ្មឺនពុំ ដែលមានទ្រង់ប្រើអាមាត្យ ម្នាក់យកទៅឲ្យបុរសនោះ ហើយប្រាប់ថា “ស្តេចទ្រង់ព្រះរាជទានឲ្យអ្នកឯងនិងប្រពន្ធ អ្នកឯងលាប ប៉ុន្តែឲ្យអ្នកឯងនៅផ្ទះកុំទៅមើលល្ខោនឲ្យតែប្រពន្ធទៅបានហើយ” ។ អាមាត្យអ្នកយកទៅឲ្យប្រាប់សព្វគ្រប់ហើយ វិលទៅក្រាបបង្គំទូលស្តេចវិញ ។ បុរស នោះបានប្រេងក៏ហៅប្រពន្ធមកហុចប្រេងទៅឲ្យប្រាប់ថា “ព្រះករុណាជាអម្ចាស់ជីវិត ទ្រង់ព្រះរាជទានប្រេងនេះមក ព្រោះទ្រង់អាណិតស្រឡាញ់ឲ្យយើងលាបទៅមើល ល្ខោននិងគេតែឥឡូវនេះអញយឺក្បាល ឯងយកទៅលាប ហើយទៅមើលល្ខោននិង គេចុះ” ។ ឯប្រពន្ធគួរឮប្តីបើកឲ្យទៅ ហើយឲ្យទាំងប្រេងទៅលាបផងដូច្នោះអរពន់ពេក ដោយពុំបានដឹងកលជាគេនិងចាប់ ក៏យកប្រេងទៅឲ្យសហាយលាបផង ហើយបណ្តើរ គ្នាទៅមើលល្ខោនឈរទន្ទឹមគ្នា ។ លុះបន្តិចទៅ ស្តេចទ្រង់ផ្អែកក្រអូបប្រេងនោះ ទ្រង់ ខ្សឹបប្រាប់នាហ្មឺនម្នាក់ថា “ចូរអ្នកទៅហិតក្លិនប្រេងក្រអូបយ៉ាងនោះ ប៉ុន្មាននាក់ ចូរអ្នក នាំយកមកឲ្យអញជានាស់” ។

នាហ្មឺននោះក្រាបថ្វាយបង្គំហើយ ទៅហិតមនុស្សរូងទៀតមិនធំ សោះតែប្រុស ម្នាក់ ស្រីម្នាក់ ដែលឈរទន្ទឹមគ្នាលាបប្រេងក្រអូបទាំងពីរនាក់នោះ ក៏នាំយកទាំងប្រុស ទាំងស្រីយកទៅថ្វាយស្តេចៗឲ្យលែងរាំទៅ ហើយទ្រង់ឲ្យហៅទាំងប្រុសទាំងស្រី មក ដល់ហើយទ្រង់សួរថា “នេះជាប្រពន្ធតេឯងមែនឬ ?” ។ បុរសនោះក្រាបបង្គំទូលថា “មែន” ។ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលសួរទៅប្រុសថា សហាយនោះថា “ឯងបានទៅលួចដំបង ចៅនោះមែនឬ ?” ។ សហាយនោះ ក្រាបបង្គំទូលថា “លួចមែន” ។ ទ្រង់ឱ្យទៅយក ដំបងនោះមកឲ្យយកសហាយទាំងប្រុសស្រីនោះទៅដាក់ច្រវាក់ធ្វើទោស ។ បុរសជា

ម្ចាស់ដំបងថ្វាយបង្គំសូមទោស ហើយក៏ប្រគល់ទាំងផ្ទះសំបែង ទាំងប្រពន្ធនៅសហាយ
នោះទាំងអស់ដោយពុំខឹងអ្វីឡើយ ។ បុរសសហាយនោះអរណាស់ សំពះសូមទោស
រួចវិលទៅវិញ ។ ឯបុរសម្ចាស់ដំបងថ្វាយដំបងទៅស្តេច ហើយក្រាបលាទៅទៀត ស្តេច
យាត់ក៏ពុំព្រម ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា “ដំបងវាយឯងនេះថ្លៃណាស់” ទ្រង់ព្រះរាជា
នុញ្ញាតបីឃ្លាំងមានប្រាក់ឲ្យបុរសនោះយកតាមចិត្ត ។ បុរសនោះរើសអស់ទាំងឃ្លាំង
មានប្រាក់អម្បាលនោះទៅ ឃើញកាំបិតបន្ទោះ១ចាស់ នៅក្រោមឃ្លាំង ក៏យកកាំបិត
នោះនិងប្រាក់បន្តិចបន្តួចគ្រាន់តែចាយតាមផ្លូវ ហើយចូលទៅក្រាបថ្វាយបង្គំលាស្តេច
ដើរចេញទៅទៀត ។ ស្តេចពុំមានព្រះបន្ទូលអ្វីទេតែអស់នាហ្នឹងគេ គួរតិះដៀលបុរស
នោះថា “ជាមនុស្សនោត មានប្រាក់មិនយក ទៅយកឯកាំបិតច្រេះស៊ី” ។

បុរសនោះដើរចេញពីនគរនោះ បានទៅនគរមួយដទៃទៀត ។ ចូលជាថ្ងៃមួយ
នោះ ស្តេចនគរនោះទ្រង់មានព្រះបន្ទូលបង្គាប់សេដ្ឋីម្នាក់ថា “ព្រឹកស្អែកទ្រង់ទៅ
ក្រសាលព្រៃ ឱ្យមហាសេដ្ឋីធ្វើរទេះមួយយ៉ាងល្អល្អៗ ឱ្យឆ្លាក់ក្បាច់លាបលនឱ្យហើយ
ឱ្យទាន់ក្នុងពេលព្រឹកស្អែកនេះ បើធ្វើពុំទាន់នឹងយកទោសស្លាប់ខ្លួន” ។ រីឯមហាសេដ្ឋី
នោះធ្វើពុំទាន់ហើយ ពុំធ្វើរទេះបែរជាទៅធ្វើឯក្តារមឈូសទៅវិញ ។

ថ្ងៃនោះ ចូលជាបុរសនោះដើរទៅឃើញមហាសេដ្ឋីនោះកំពុងធ្វើបុណ្យក៏សួរថា
“ចុះលោកមានការអ្វីបានជាធ្វើបុណ្យមានក្តារមឈូសផងដូច្នោះ?” ។ គេប្រាប់ថា “ស្តេច
ឱ្យធ្វើរទេះមួយយ៉ាងល្អ ឱ្យទាន់ពេលព្រឹកនេះ ស្តេចនឹងទៅក្រសាលព្រៃ បើធ្វើពុំទាន់
ស្តេចនឹងយកទោសឥឡូវនេះ មហាសេដ្ឋីធ្វើពុំទាន់ ដឹងខ្លួនថាស្លាប់ បានជាធ្វើមឈូស
ធ្វើបុណ្យវិញ” ។

បុរសនោះឆ្លើយថា “ក្រអឺបុំណ្ហឹង ឱ្យតែបាយខ្ញុំស៊ី ខ្ញុំនឹងធ្វើឱ្យទាន់ព្រឹកនេះ” ។
មហាសេដ្ឋីបានឮដូច្នោះ អរណាស់ ហើយឱ្យរៀបបាយទឹកស៊ីផ្អែករួចប្រគល់ឈើឱ្យធ្វើ
រទេះ ។ បុរសនោះក៏ធ្វើតែនិងកាំបិតមួយដែលយកក្រោមបាតឃ្លាំងនោះបានរួចស្រេច
ក្នុងយប់នោះ ហើយលាបលនយ៉ាងល្អព្រឹកឡើងក៏អូសទៅថ្វាយស្តេចៗទ្រង់ទតឃើញ

ទ្រង់ឱ្យរៀបប្រដាប់ប្រដាទៅក្រសាលព្រៃ ។ ឯមហាសេដ្ឋី លុះរួចពីស្លាប់ហើយក៏នឹក
ក្នុងចិត្តថា “អ្នកនេះមានគុណធ្ងន់ណាស់ ឥឡូវនេះនឹងរកអ្វីឱ្យសងឱ្យស្មើគ្នា មានតែ
កូនក្រមុំ១ ល្អឱ្យមានប្តី ដូច្នោះមានតែអញការឱ្យអ្នកនោះ” គិតហើយក៏ហៅមកការឱ្យ
ទៅ ។ លុះការហើយក្នុងយប់នោះពេលផ្សំដំណេក បុរសនោះគិតល្បួងចិត្តប្រពន្ធ
ហើយធ្វើជាផឹកស្រាស្រវឹងដេកទៅ យប់យូរបន្តិច ក៏ធ្វើជាក្អកប្រឡាក់ប្រពន្ធអស់ ។
កូនសេដ្ឋីឃើញក្អកប្រឡាក់ខ្លួនដូច្នោះ ក៏ស្រែកឡើងក្នុងយប់នោះថា “លោកឪពុករកប្តី
ឱ្យខ្ញុំ ជាមនុស្សប្រមឹក ក្អកប្រឡាក់ខ្ញុំអស់ហើយ ខ្ញុំទ្រាំមិនបានទេ” ។ មហាសេដ្ឋីឮកូន
ស្រែកដូច្នោះក៏ឃាត់ទៅថា “កូនដេកទៅ កុំនិយាយដ្បិតប្តីកំពុងស្រវឹង ហើយគេមាន
គុណផង” ឃាត់ដូចម្តេចក៏មិនស្តាប់ថា “បើឱ្យទៅផ្អែមទ្រាំបាន ឯមនុស្សប្រមឹកខ្ញុំទ្រាំ
មិនបានទេ” ។

លុះព្រឹកឡើងបុរសនោះរលឹកពីដេក ក៏ចូលទៅរកសេដ្ឋីប្រគល់កូនឱ្យវិញ ប្រាប់
ថា “មិនព្រមយកទេ” ហើយថាមិនបានប៉ះដៃជើងឡើយ ។ មហាសេដ្ឋីឃាត់សុំទោស
ឱ្យកូន ក៏បុរសនោះពុំព្រមនៅ ពុំព្រមយក ហើយលាមហាសេដ្ឋីយកតែកាំបិតដើរទៅ
ទៀត ។ លុះស្តេចយាងមកពីព្រៃទ្រង់ឱ្យទៅរកជាងដែលធ្វើរទេះនោះពុំឃើញទ្រង់
ស្តាយណាស់ទ្រង់ឱ្យអស់នាហ្នឹងចាត់សំបុត្ររកគ្រប់ខែត្រក៏ពុំឃើញ ហើយទ្រង់នៅ
ស្ងៀមទៅ ។

ឯបុរសនោះលាសេដ្ឋីដើរទៅឆ្ងាយ ក៏បានទៅដល់នគរមួយដទៃទៀត ។ ស្តេច
នគរនោះទ្រង់ឱ្យនាហ្នឹងម្នាក់ទៅដេកវេនចាំយាមនៅ ចុងព្រះរាជរោងរាល់យប់ ។ ស្តេច
ទ្រង់ចេញកាប់តែរាល់យប់ ចាប់តាំងពីថ្ងៃដែលទ្រង់បង្គាប់មកនោះ ស្លាប់អស់នាហ្នឹងជា
ច្រើន ។

ថ្ងៃបុរសនោះទៅដល់ចូលត្រូវលើវេនចៅហ្វាទៅដេកថ្វាយស្តេចកាប់ ចៅហ្វា
នោះក៏ធ្វើបុណ្យទានថ្ងៃនោះ ។ បុរសនោះទៅដល់សួរគេថា “លោកមានការអ្វី បានជា
ធ្វើបុណ្យទាន ហើយម្តេច ក៏កូនប្រពន្ធយំរាល់គ្នាដូច្នោះ?” ។ គេប្រាប់ថាលោកត្រូវទៅ

ដេកវេនថ្វាយស្តេចកាប់ លួចនេះ បានជាលោកធ្វើបុណ្យមុនស្លាប់ ។ បុរសនោះថា
“ឱ្យតែបាយខ្ញុំស៊ីចុះ ខ្ញុំទៅដេកថ្វាយស្តេចជួស” ។ គេឮដូច្នោះក៏ទៅជំរាបទៅហ្វាវាឱ្យ
ហៅបុរសនោះទៅ ឱ្យរៀបបាយទឹកស៊ីហើយសួរថា “បើអ្នកទៅដេកវេនថ្វាយស្តេច
ជួយខ្ញុំៗនឹងធ្វើបុណ្យឱ្យអ្នក” បុរសនោះក៏ទទួលដេកជួយហើយសុំគ្រឿងប្រដាប់ ចៅ
ហ្វាវាក៏ ដោះយកមកពាក់ ហើយក៏លីកាំបិតបន្ទោះ ចូលទៅដេក ចុងព្រះរាជរោងចាំ
ស្តេចចេញមកកាប់ ។ ទៅដល់ចុងព្រះរាជរោង បុរសនោះពុំដេកឡើយចាំស្តេចចេញ
មកកាប់ ។ ទៅដល់ចុងព្រះរាជរោង បុរសនោះពុំដេកឡើយ ចាំស្តេចពេលយប់ជ្រៅ
ស្ងាត់ ស្តេចទ្រង់បើកទ្វារចេញមក ទ្រង់កាន់ព្រះខ័ន យាងចូលមក និងកាប់បុរសនោះ ។
បុរសនោះឃើញស្តេចយាងមកជិត ក៏ស្ទុះចូលទៅចាប់ស្តេចជាប់ ហើយក៏ចាក់និងកាំបិត
បន្ទោះបង្កូស ពីរបីដង ហើយសួរថា “នរណា! ចូលមកទាំងយប់? ស្តេចទ្រង់ឱ្យអញ
ចាំយាមក្នុងយប់នេះ” ថាហើយក៏ចាក់បង្កូសទៀត ។ ស្តេចទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា “ទេ!
អញទេ!” ។ “នរណា! អញទេ?” ។ “អញជាស្តេច” ។ “ស្តេចអីមកពេលនេះ?
អញមិនដឹងទេ! ដ្បិតស្តេចទ្រង់ឱ្យអញចាំព្រះរាជរោងក្នុងយប់នេះ” ។

សួរដេញដោលដូច្នោះហើយបុរសក៏លត់ជង្គង់ថ្វាយបង្គំស្តេច សូមទោស ។ ស្តេច
ត្រាស់សួរថា “ចៅនៅឯណា?” ។ បុរសនោះថា “ខ្ញុំនៅផ្ទះចៅហ្វាវា” ។ ស្តេចទ្រង់
ជ្រាបទ្រង់ញញឹម ហើយទ្រង់ចូលទៅក្នុងវិញ ។

លុះព្រឹកឡើងបុរសនោះលីកាំបិត ចេញពីក្នុងរាំងមកផ្ទះចៅហ្វាវា ។ អ្នកផងឃើញ
ឆ្ងល់ថា “បុរសនោះទៅដេកវេនថ្វាយស្តេចកាប់ម្តេចក៏មិនស្លាប់ត្រឡប់ជាមកវិញ?” ។
ចៅហ្វាវាសួរបុរសនោះជំរាបតាមដំណើរសព្វគ្រប់ហើយ ជម្រាបថែមទៀតថា “ស្តេច
សព្វថ្ងៃនេះមិនមែនជាកាចទេ ដ្បិតទ្រង់ពិសោធន៍រកមនុស្សចេះដឹងក្នុងនគរ ដើម្បីរក្សា
ស្តេច បានជាទ្រង់ចាត់មនុស្សឱ្យយាម ទៅយាមចេះតែដេកលក់ ទើបស្តេចទ្រង់កាប់
ចុះបើសត្រូវវាចូលទៅលុកលុយស្តេច ហើយយើងដេកលក់នោះ តើនឹងជាយ៉ាងណា
ទៅ?” ។ បុរសនោះនិយាយរឿងប្រាប់សព្វគ្រប់ ទើបភ្ញាក់ខ្លួនរាល់គ្នា ។

ចៅហ្វាវានោះមានកូនក្រមុំមួយ ក៏ឱ្យជាប្រពន្ធបុរសនោះ ដោយគិតថាបុរសនោះ
មានគុណធ្ងន់ណាស់ ។

លុះព្រឹកឡើងស្តេចទ្រង់ឱ្យហៅបុរសនោះមក ទ្រង់ឱ្យធ្វើជាឧប្បត្តិធីរក្សាព្រះ
នគរ បន្ទាប់ពីព្រះអង្គ ។

វេលាស្តេចទ្រង់ព្រះជរាទៅ ទ្រង់ពុំមានព្រះរាជបុត្រ និងសោយរាជ្យស្តង់មានតែ
ព្រះរាជធីតាមួយអង្គ ក៏ទ្រង់ព្រះរាជទាន ព្រះរាជធីតា និងរាជសម្បត្តិឱ្យបុរសនោះ
សោយរាជ្យជាស្តេចទៅ ។

ពាក្យពិតមិនចេះស្តាប់

“អញទេ!” ។ “នរណា! អញទេ?” ។ “អញជាស្តេច” ។ “ស្តេចអីមកពេលនេះ?
អញមិនដឹងទេ! ដ្បិតស្តេចទ្រង់ឱ្យអញចាំព្រះរាជរោងក្នុងយប់នេះ” ។